

3. Przykładowa analiza roczna

3.1. Wycena wartości majątku infrastrukturalnego

Oszacowanie wartości majątku infrastrukturalnego wymaga szczegółowych informacji o parametrach technicznych sieci drogowej. Najczęściej stosowana jest metoda wartości odtworzeniowej, którą również wykorzystuje się w Polsce.

Wartość odtworzeniową infrastruktury drogowej dla przyjętych konstrukcji nawierzchni¹ poszczególnych klas technicznych dróg i poszczególnych typów konstrukcji obliczono na podstawie jednostkowej wartości odtworzeniowej dróg publicznych. Do dalszych obliczeń przyjęto wartości średnie dla klasy technicznej drogi i kategorii drogi na podstawie bazy danych SED.

Wartość odtworzeniowa infrastruktury drogowej dla każdej kategorii dróg wykorzystywana jest do:

- podziału części równoważącej subwencji ogólnej dla województw, powiatów i gmin,
- wyceny dróg krajowych – majątku Skarbu Państwa,
- analiz nakładów na drogownictwo.

Wycenę wartości dróg i obiektów inżynierskich na sieci dróg publicznych wyliczono w oparciu o:

- stany ilościowe, powierzchnię i długość,
- określenie konstrukcji i technologii, dla których oszacowano jednostkowy koszt budowy analizowanych konstrukcji.

Zgodnie ze stanami ilościowymi na dzień 31 grudnia 2006 roku (tabele 3.1 - 3.4), oszacowano wartość odtworzeniową infrastruktury drogowej na sieci dróg krajowych i przedstawiono w tabelach 3.5 - 3.7.

Tabela 3.1 Dane dotyczące dróg krajowych poza granicami administracyjnymi miast

Wyszczególnienie	Drogi			Mosty	
	Długość [km]		Powierzchnia [tys. m ²]	Ilość [szt.]	Długość [m]
	ogółem	w tym o naw. twardej			
Długość dróg krajowych ogółem w tym: <i>w tym dwujezdniowe</i>	14 222,4 1 250,3	14 200,4 1 250,3	114 619,3 22 688,3	2 798	99 480,9
autostrady – A	582,5	582,5	12 140,0	519	22 550,3
drogi ekspresowe – S <i>w tym dwujezdniowe</i>	177,7 98,5	177,7 98,5	2 470,2 1 737,9	187	12 478,4
drogi główne ruchu przyspieszonego – GP <i>w tym dwujezdniowe</i>	8 970,8 559,0	8 970,8 559,0	71 734,0 8 665,5	1 558	52 252,5
drogi główne – G <i>w tym dwujezdniowe</i>	4 491,3 10,3	4 469,3 10,3	28 275,1 145,0	534	12 199,7

¹ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. (Dz. U. Nr 43, poz. 430)

Tabela 3.2 Dane dotyczące dróg krajowych w granicach administracyjnych miast

Wyszczególnienie	Drogi		Powierzchnia [tys. m ²]	Mosty	
	Długość [km]			Ilość [szt.]	Długość [m]
	ogółem	w tym o naw. twardej			
Długość dróg krajowych ogółem w tym:	2 810,3	2 807,3	26 891,8	1 217	65 935,8
<i>w tym dwujezdniowe</i>	438,1	438,1	7 238,6		
autostrady – A	80,3	80,3	1 698,2	171	10 761,2
drogi ekspresowe – S	114,4	114,4	1 764,5	156	9 072,7
<i>w tym dwujezdniowe</i>	101,0	101,0	1 657,9		
drogi główne ruchu przyspieszonego – GP	1 752,9	1 752,9	16 737,7	668	36 578,4
<i>w tym dwujezdniowe</i>	228,3	228,3	3 467,7		
drogi główne – G	862,7	859,7	6 691,4	222	9 523,5
<i>w tym dwujezdniowe</i>	28,6	28,6	414,8		

Tabela 3.3 Dane dotyczące dróg krajowych w granicach administracyjnych miast na prawach powiatu

Wyszczególnienie	Drogi		Powierzchnia [tys. m ²]	Mosty	
	Długość [km]			Ilość [szt.]	Długość [m]
	ogółem	w tym o naw. twardej			
Długość dróg krajowych ogółem w tym:	1 406,5	1 406,4	20 807,5	747	75 364,0
<i>w tym dwujezdniowe</i>	658,4	658,4	13 091,8		
drogi główne ruchu przyspieszonego – GP	577,7	577,7	10 373,3	431	47 843,9
<i>w tym dwujezdniowe</i>	377,5	377,5	8 318,6		
drogi główne – G	828,8	828,7	10 434,2	316	27 520,1
<i>w tym dwujezdniowe</i>	280,9	280,9	4 773,2		

Tabela 3.4 Dane dotyczące dróg krajowych ogółem

Wyszczególnienie	Drogi		Powierzchnia [tys. m ²]	Mosty	
	Długość [km]			Ilość [szt.]	Długość [m]
	ogółem	w tym o naw. twardej			
Długość dróg krajowych ogółem w tym:	18 439,2	18 414,1	162 318,6	4 762	240 780,7
<i>w tym dwujezdniowe</i>	2 346,9	2 346,9	43 018,7		
autostrady – A	662,8	662,8	13 838,2	690	33 311,5
drogi ekspresowe – S	292,1	292,1	4 234,7	343	21 551,1
<i>w tym dwujezdniowe</i>	199,5	199,5	3 395,8		
drogi główne ruchu przyspieszonego – GP	11 301,5	11 301,5	98 845,0	2 657	136 674,8
<i>w tym dwujezdniowe</i>	1 164,9	1 164,9	20 451,8		
drogi główne – G	6 182,8	6 157,7	45 400,7	1 072	49 243,3
<i>w tym dwujezdniowe</i>	319,8	319,8	5 333,0		

Tabela 3.5 Wartość odtworzeniowa dróg krajowych poza granicami miast

Klasa techn.	Wyszczególnienie	Wartość odtworzeniowa sieci drogowej w mln zł
Razem, w tym:		87 537
A	Autostrady	12 187
S	Drogi ekspresowe	2 146
GP	Drogi główne ruchu przyspieszonego	57 172
G	Drogi główne	16 032

Tabela 3.6 Wartość odtworzeniowa dróg krajowych w granicach miast

Klasa techn.	Wyszczególnienie	Wartość odtworzeniowa sieci drogowej w mln zł
Razem, w tym:		38 065
A	Autostrady	1 890
S	Drogi ekspresowe	1 664
GP	Drogi główne ruchu przyspieszonego	23 722
G	Drogi główne	10 789

Tabela 3.7 Wartość odtworzeniowa sieci dróg krajowych ogółem

Klasa techn.	Wyszczególnienie	Wartość odtworzeniowa sieci drogowej w mln zł
Razem drogi, w tym:		125 602
A	Autostrady	14 077
S	Drogi ekspresowe	3 810
GP	Drogi główne ruchu przyspieszonego	80 894
G	Drogi główne	26 821
Razem obiekty mostowe		19 150
Ogółem		144 752

3.2. Wydatki na infrastrukturę drogową

Zgodnie z art. 5, pkt. 2b, Rozporządzenia Rady (EWG) Nr 1108/70 z dnia 4 czerwca 1970 r. wydatki na infrastrukturę zestawiono w tabelach dla dróg położonych w granicach administracyjnych miast i poza granicami administracyjnymi miast dla dróg krajowych (w tym autostrady i drogi szybkiego ruchu), w podziale na:

1. wydatki inwestycyjne,
2. wydatki bieżące,
3. wydatki ogólne,
4. wydatki utrzymaniowe.

3.2.1. Wydatki inwestycyjne

Tabela 3.8 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych w granicach administracyjnych miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Budowa dróg	873 246,54
2	Budowa obiektów mostowych	35 327,66
3	Przebudowa lub rozbudowa dróg	508 005,34
4	Przebudowa lub rozbudowa obiektów mostowych, tuneli i promów	93 317,10
OGÓLEM		1 509 896,64

Tabela 3.9 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych poza granicami administracyjnymi miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Budowa dróg	2 747 678,48
2	Budowa obiektów mostowych	27 741,20
3	Przebudowa lub rozbudowa dróg	1 043 359,34
4	Przebudowa lub rozbudowa obiektów mostowych, tuneli i promów	46 674,50
OGÓŁEM		3 865 453,52

Tabela 3.10 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych w granicach administracyjnych miast i poza granicami administracyjnymi miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Budowa dróg	3 620 925,02
2	Budowa obiektów mostowych	63 068,86
3	Przebudowa lub rozbudowa dróg	1 551 364,68
4	Przebudowa lub rozbudowa obiektów mostowych, tuneli i promów	139 991,60
OGÓŁEM		5 375 350,16

3.2.2. Wydatki bieżące

Tabela 3.11 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych w granicach administracyjnych miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Pozostałe wydatki na drogi	393 738,24
2	Pozostałe wydatki na obiekty mostowe, tunele i promy	33 802,39
OGÓŁEM		427 540,63

Tabela 3.12 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych poza granicami administracyjnymi miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Pozostałe wydatki na drogi	681 969,93
2	Pozostałe wydatki na obiekty mostowe, tunele i promy	49 207,03
OGÓŁEM		731 176,96

Tabela 3.13 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych w granicach administracyjnych miast i poza granicami administracyjnymi miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Pozostałe wydatki na drogi	1 075 708,17
2	Pozostałe wydatki na obiekty mostowe, tunele i promy	83 009,42
OGÓŁEM		1 158 717,59

3.2.3. Wydatki ogólne

Tabela 3.14 Wydatki ogólne na sieć dróg publicznych

Kategoria dróg		Wydatki ogólne [tys. zł]
krajowa	w granicach administracyjnych miast	379 739,01
	poza granicami administracyjnymi miast	543 259,57
	w granicach administracyjnych miast i poza granicami administracyjnymi miast	922 998,58

3.2.4. Wydatki utrzymaniowe

Tabela 3.15 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych w granicach administracyjnych miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Remont dróg	368 727,28
2	Remont obiektów mostowych, tuneli i promów	69 183,53
OGÓŁEM		437 910,81

Tabela 3.16 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych poza granicami administracyjnymi miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Remont dróg	1 365 907,90
2	Remont obiektów mostowych, tuneli i promów	21 053,80
OGÓŁEM		1 386 961,70

Tabela 3.17 Dane finansowe o wykonaniu robót drogowo - mostowych na sieci dróg krajowych w granicach administracyjnych miast i poza granicami administracyjnymi miast

Lp.	Wyszczególnienie	Wydatki finansowe [tys. zł]
1	Remont dróg	1 734 635,18
2	Remont obiektów mostowych, tuneli i promów	90 237,33
OGÓŁEM		1 824 872,51

Dla sieci dróg krajowych w zarządzie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wydatki zestawiono w tabelach 3.18 i 3.19 z uwzględnieniem oddziałów:

Tabela 3.18 Wydatki oddziałów Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w 2006 roku

Oddziały GDDKiA	Budowa dróg	Budowa ob. most.	Przebud. lub rozbud. dróg	Przebud. lub rozbud. ob. most.	Remont dróg	Remont ob. most.	Wykup gruntów	Pozostał wydatki na drogi	Pozostałe wydatki. na ob. most.	Pozostałe wydatki zarządcy drogi	RAZEM
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Wrocław	214 739,10		7 448,10	3 265,00	70 544,10		41 654,00	69 265,10	4 334,60	15 537,80	426 787,80
Bydgoszcz	85 088,40		5 517,40	4 500,00	96 333,70	11 993,90	17 536,70	41 384,10	2 924,10	10 572,10	275 850,40
Lublin	13 365,40		57 038,30	3 647,20	111 971,90	1 132,50	37 327,40	46 467,00	2 068,40	13 574,11	286 592,21
Zielona Góra	13 554,00	1 200,00	13 409,00		39 408,00	829,00	51 967,00	40 274,00	2 734,00	10 974,00	174 349,00
Łódź	14 546,20		44 629,90	4 300,00	166 729,00	9 305,00	108 979,70	80 342,40	2 739,80	13 740,20	445 312,20
Kraków	17 314,00		1 802,50	14 309,30	105 303,80		45 659,50	73 641,70	8 454,10	13 193,60	279 678,50
Warszawa			53 390,00		237 350,00	3 200,00	416 116,00	107 598,00	6 903,00	23 112,00	847 669,00
Opole	153 973,00		56 384,10	2 539,40	3 955,00		1 233,80	51 916,20	3 291,80	9 402,50	282 695,80
Rzeszów	26 637,90		972,00	6 428,50	38 194,20		28 775,30	44 413,00	2 677,00	10 004,30	158 102,20
Białystok			37 382,30	757,70	72 066,00		268,20	41 031,60	2 397,10	10 104,20	164 007,10
Gdańsk	12 336,30	11 992,40	29 963,90		84 797,90	5 551,10	29 281,50	37 688,60	3 477,30	10 471,10	225 560,10
Katowice	327 815,51	14 499,80	32 741,30		42 760,68		54 431,52	58 841,90	14 058,80	41 989,70	587 139,21
Kielce	38 113,00		19 294,00		86 578,60	5 084,90	20 911,70	38 411,40	2 406,00	9 057,00	219 856,60
Olsztyn	567,20		33 177,90	7 722,90	131 115,70	2 375,00	18 363,99	46 224,72	4 362,80	12 581,69	256 491,90
Poznań	138 793,50		1 331,30		119 625,00	4 489,50	24 466,10	77 612,50	2 657,00	15 588,30	384 563,20
Szczecin	43 919,00	49,00	4 418,00	4 819,00	107 221,00	4 311,00	40 398,00	27 122,00	2 859,00	12 154,00	247 270,00
Autostr.Wielkop	2 757,17				80,50						2 837,67
OGÓŁEM	1 103 519,68	27 741,20	398 900,00	52 289,00	1 514 035,08	48 271,90	937 370,41	882 234,22	68 344,80	232 056,60	5 264 762,89

Tabela 3.19 Wydatki Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w 2006 roku

Oddziały GDDKiA	Budowa dróg	Budowa ob. most.	Przebud. lub rozbud. dróg	Przebud. lub rozbud. ob. most.	Remont dróg	Remont ob. most.	Wykup gruntów	Pozostał wydatki na drogi	Pozostałe wydatki. na ob. most.	Pozostałe wydatki za- rządcy drogi	RAZEM
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Wrocław	111 505,00		133 189,00								244 694,00
Bydgoszcz	13 322,00				1 455,00						14 777,00
Lublin	130 621,00		24 938,00		17 781,00						173 340,00
Zielona Góra	247 315,00		36 225,00								283 540,00
Łódź	247 564,00		9 508,00								257 072,00
Kraków	160 673,00		128 479,00		811,00						289 963,00
Warszawa	144 764,00		200 359,00		8 423,00					337 495,00	691 041,00
Opole	5 259,00		5 032,00								10 291,00
Rzeszów			1 673,00		564,00						2 237,00
Białystok			1 732,00		193,00						1 925,00
Gdańsk			62 188,00								62 188,00
Katowice	131 998,00		3 626,00		85 842,00					254 036,00	475 502,00
Kielce	4 859,00		1 702,00		7 007,00						13 568,00
Olsztyn			150 969,00								150 969,00
Poznań	211 547,00		3 570,00								215 117,00
Szczecin	127 621,00		10 776,00		145,00						138 542,00
OGÓŁEM	1 537 048,00		773 966,00		122 221,00					591 531,00	3 024 766,00

Tabela 3.20 Stosunek wydatków do wartości odtworzeniowej na sieci dróg publicznych w 2006 roku

Kategoria drogi	Wartość odtworzeniowa [mln. zł]	Wydatki [mln. zł]	Stosunek wydatków do wartości odtworzeniowej [%]
krajowe	144 752	9 282	6,41%

3.3. Opłaty i podatki poniesione przez użytkowników, jako dochody państwa

Na dochody budżetu państwa składają się dochody krajowe i zagraniczne. Dochody krajowe obejmują:

1 Dochody podatkowe

a) podatki pośrednie, tj.:

- podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy; opodatkowaniem podatkiem od towarów i usług podlega sprzedaż towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium Polski; eksport i import towarów lub usług. Dochody z podatku akcyzowego obejmują wpływy z opodatkowania towarów produkcji krajowej i towarów importowanych,
- podatek od gier losowych i zakładów wzajemnych,

b) podatek dochodowy:

- od osób prawnych,
- od osób fizycznych,

c) inne dochody podatkowe obejmujące wpływy z podatków zniesionych, m. in. z podatku od wynagrodzeń (płac, wyrównawczego, importowego, obrotowego).

2 Dochody niepodatkowe

a) dochody jednostek budżetowych,

b) dywidenda – pod pojęciem dywidendy rozumie się zarówno wpłaty z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa i przedsiębiorstwa państwowe, jak i dochody z tytułu udziału Skarbu Państwa w spółkach prawa handlowego, bankach i pozostałych instytucjach finansowych,

c) wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego pochodzące głównie z dochodów uzyskanych w obrocie papierami wartościowymi Skarbu Państwa,

d) wpływy z cła,

e) pozostałe dochody niepodatkowe – wpłaty o charakterze sanacyjnym, w tym odsetki od zaległych zobowiązań wobec budżetu państwa.

Dochody zagraniczne obejmują wpływy z odsetek od kredytów i pożyczek zagranicznych udzielanych przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz prowizje z tytułu gwarantowania (poręczeń) przez rząd otrzymanych kredytów zagranicznych.

Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

1 Dochody własne, tj.:

- a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- b) wpływy z podatków ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, tj. podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek od środków transportowych, wpływy z karty podatkowej, podatek od spadków i darowizn, podatek leśny,
- c) wpływy z opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, np. skarbowej, eksploatacyjnej, targowej,
- d) dochody z majątku jednostek samorządu terytorialnego, np. wpływy z usług, dochody z dzierżawy i leasingu,
- e) pozostałe dochody jednostek samorządu terytorialnego, np. opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty.

2 Dotacje celowe:

- a) z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- b) dotacje otrzymane z funduszy celowych,
- c) pozostałe dotacje.

3 Subwencje ogólne z budżetu państwa przekazywane wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego dla uzupełnienia ich własnych dochodów, w tym na zadania oświatowe i drogowe.

4 Środki na dofinansowanie własnych zadań ze źródeł pozabudżetowych.

W budżecie państwa i budżetach jednostek samorządu terytorialnego w sektorze finansów publicznych wyróżnia się następujące formy organizacyjno-prawne:

- 1 Jednostki budżetowe, których wydatki w całości pokrywane są z budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego, a uzyskane przez nie dochody stanowią dochody tych budżetów.
- 2 Zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych, których dochody pokrywane są z przychodów własnych z tytułu prowadzenia działalności oraz ewentualnych dotacji przedmiotowych z budżetu państwa i jednostek samorządowych.
- 3 Środki specjalne jednostek budżetowych są środkami finansowymi gromadzonymi na wyodrębnionych rachunkach bankowych i przeznaczonymi na ściśle określone cele.

4 Fundusze celowe są to fundusze celowe tworzone na podstawie ustaw, których przychody pochodzą z dochodów publicznych, a rozchody przeznaczone są na realizację wyodrębnionych zadań.

W Polsce podobnie jak i w krajach unijnych istnieje cała gama podatków obowiązujących również użytkowników dróg oraz przedsiębiorstwa transportowe. Stanowią one źródło dochodów państwa oraz jednostek samorządów terytorialnych. Największe wpływy idą do budżetu państwa z tytułu:

- podatku VAT,
- podatku akcyzowego (od pojazdów i olejów silnikowych),
- sprzedaży pojazdów,
- cła od importu pojazdów samochodowych oraz paliw.

Użytkownicy dróg oraz przedsiębiorcy transportowi zasilają również budżety jednostek samorządu terytorialnego w postaci opłat oraz podatków. Należą do nich:

- opłaty rejestracyjne,
- opłaty licencyjne na wykonywanie krajowego i międzynarodowego transportu drogowego,
- opłaty za zezwolenia oraz zaświadczenia na wykonywanie przewozu osób w krajowym i międzynarodowym transporcie drogowym,
- opłaty za egzamin i wydanie certyfikatu kompetencji zawodowych,
- opłaty za przeprawy promowe,
- opłaty za parkowanie samochodów,
- podatek od nieruchomości.

Część opłat i podatków od użytkowników dróg i przedsiębiorców transportowych takich jak:

- opłaty za przejazd po drogach krajowych,
- opłaty za przejazdy pojazdów o gabarytach przekraczających dopuszczalne normy,
- opłaty za zajęcie pasa ruchu drogowego,

stanowią źródła środków specjalnych zarządcy drogi i przeznaczone są wyłącznie na finansowanie infrastruktury drogowej. Innym źródłem finansowania jest odpis od akcyzy od paliw. Są to podstawowe źródła finansowania drogownictwa z budżetu państwa.